

SLOVENE

Štev. 239. POLITIČEN LIST ZA SLOVENSKI NAROD. Leto XXXII.

Uredništvo je v Kopitarjevih ulicah št. 2.
(vhod čez dvorišče nad tiskarno).
Z urednikom je mogoče govoriti le od
10.—12. ure popoldne.
Kokopisi se ne vračajo; nefrankirana pisma
se ne sprejemajo.
Uredniškega telefona št. 74.

V Ljubljani, v sredo, 19. oktobra 1904.

Izhaja vsak dan, izvenšči nedelje in praznike, ob polu 6. uri popoldne. — Velja po pošti prejemam:
za celo leto 26 K, za polovico leta 13 K, za četrt leta 6-50 K, za 1 mesec 2 K 20 h. Vupravnistvu
prejemam: za celo leto 20 K, za pol leta 10 K, za četrt leta 5 K, za 1 mesec 1 K 70 h.
Za pošiljanje v Ljubljani na dom je dostavnine 20 h. — Plačuje se vnaprej.

Upravništvo je v Kopitarjevih ulicah št. 2.
Vprejema naročnine, inserate in reklamacije. —
Inserati se računajo enostopna petivrstna (dolžina
79 milimetrov) za enkrat 13 h, za dvakrat 11 h, za trikrat
9 h, za več kot trikrat 8 h.
V reklamnih noticah stane enostopna garmondvrsna
26 h. — Pri večkratnem objavljenju primeren popust.
Upravniškega telefona št. 188.

Nova struja.

»Slov. Narod« je prinesel zadnje soto-
boto oklic, da bo te dni prvi občni zbor na
novo osnovanega društva »Akademija«. Pod-
pisana sta dr. V. Ravnihaar kot začasni
predsednik, Ant. Dermota kot tajnik.
Povstanek tega društva je tale: Nekaj mla-
dih mož, na čelu jim advokatski koncipient
Dermota, je s praškega vseučilišča prineslo
nekaj novih načel in še več mlade, delavne
energije. Masaryk jih je vzgojil. Dasi v ver-
skem oziru radikalno svobodomiselni, se
vendar niso mogli okleniti sedanje liberalne
stranke, ki po njihovi sodbi premalo dela
za umsko izobrazbo ljudstva in njegove go-
spodarske samostojnost. Težišče naroda je
tem močnem delavsko ljudstvo, zlasti naš
kmet; zato se smejo po pravici imenovati
demokratičnega mišljenja, ki je v marsičem
prepojeno s socialističnimi idejami. Tem mo-
žem se je hotelo dela in poizkušali so na
razne načine napraviti korak med svet. Za-
četkom so se hoteli oprijeti celo »Sloven-
skega lista«. V njem imamo več Dermot-
ovih spisov. A ta list jim ni ugaljal zavoljo
odločno krščanskega stališča, ki ga je na-
vzemal. Sli so k »Edinosti« in hospitirali
so tudi pri »Slovenki«. Tudi to je trajalo le
malo časa. Medtem je izšla dr. Lončarjeva
»Poslanica slovenski mladini«, kjer so ne-
kako pojasnjena načela te nove struje. Med
dijaštvom se jih je nekaj odzvalo; mladi
Pražani so dobili po njih stik z nekaterimi
srednješolci, ki so jih po svoje organizovali.
Ta stik traje še danes. Nekaj njihovih go-
jencev že študira na vseučilišču. Kmalu so
pa izpredvideli, da pravzaprav nikjer ni sanje
drugod mesta, nego pri socialni demo-
kraciji.

Res so stopili ž njo v zvezo in po nji-
hovem vplivu je socialnodemokratsko vod-
stvo pri nas začelo izdajati »Naše za-
piske«, ki se smejo imenovati glasilo

Ant. Dermota in njegove struje. Po socialni
demokraciji je upal Dermota s svojimi do-
biti tudi stik z ljudstvom. Parkrat je po-
izkusil s predavanji pri socialističnih že-
lezničarjih, a spoznal je kmalu, da tako ni-
kamor ne pride. Zato je pričel drugače.
Nagovoril je nekaj mlajših, akademiško iz-
obraženih mož, naj prično predavanja po
kmetih. Ta misel se je sprejela in celo ne-
kaj odločnih liberalcev se je podalo v to,
da so sodelovali. Predavanja so se vršila
brez škode, a tudi brez znatnejega pomena.
Kakor je bilo videti že naprej, so se jih
udeleževali edino le liberalci in od njih od-
visni ljudje v posamnih krajih. Nam se ni
zdelo vredno, da bi jih bili omenjali; samo
enkrat, kolikor se spominjamo, je naš list
zapisal par vrstic v tem oziru. Dermota in
njegovi pa sodijo drugače. Kakor kaže ome-
njeni oklic, so oni s svojimi predavanji po-
polnoma zadovoljni. Samo te nekoliko za-
vijajo, da bi imela njihova predavanja na-
men pripravljati slovenski narod za vseučil-
išče. Ta bordura je samo zunanja. Nam ne
skrrijejo tega. Takole pišejo:

»Za uresničenje ideje ljudskega vseučil-
išča so brez dvoma najpripravnejša poleg
drugih pripomočkov poljudne znanstvena
predavanja, s katerimi je letošnje leto pri-
čela na mnogih krajih Kranjske vrsta mla-
dih, svojih dolžnosti do svojega naroda se
zavedajočih mož.

Kljub temu, da so bila ta znanstvena
poljudna predavanja nekaj pri nas popol-
noma novega, kljub temu, da so bili preda-
vatelji homines novi brez zvonečih in zna-
nih imen, so se pokazali jako lepi uspehi.

Po teh nepričakovanih uspehih ohrab-
reni, se omenjeni mladi možje sklenili osno-
vati za vse slovenske dežele društvo, kate-
remu bo namen prirediti shode po celi slo-
venski zemlji, pripravljati narod in njegovo
razumništvo na bodoče slovensko vseučilišče,
v trdi nadi, da si ga moremo le na ta na-
čin priboriti in zaupaje samo v lastno svojo
moč, energijo in delo.

O duhu teh predavanj, ki se nam čba-

tajo, nam tudi poroča oklic. Poleg besedi,
ki kažejo zmisel za resno delo pa beremo
tudi tole: **Stopimo med narod...**
pokažimo mu krasoto in veli-
čanstvo prirode, pred katere
pojavi, strogo po zakonih se
vršedih (!) naj ne trepeta...,
navdajmo ga z ono močjo in
samozavestjo, katero daje
edino veda in znanost, oči-
ščenavsaake metafizične pri-
mesi!

Hvaležni smo za to odkrito besedo. Pre-
več hinavstva izkušamo od liberalcev, da
ne bi z nepritajenim veseljem pogledali v
oči nasprotniku, ki ne skriva svojih misli.
Brez metafizične primesi, to
se pravi strogo pozitivistiško,
v okviru empiristiške metode, to se pravi
seveda tudi brez religijskih na-
čel, brez Boga, brez ideje
svobodne volje in nesmrtno-
sti duše.

Malo čudno se sliši beseda brez me-
tafiziške primesi v oklicu, ki
ves mrgoli metafiziške ideo-
logije, ki razlikuje med na-
ravnim bogastvom in duš-
nimi darovi in zmožnostmi,
ki opozarja na duševne pri-
pomočke in dušne fonde, ki
se ogreva za hrepenenje po
resnici in hvaleži pravosti in
stropnost.

Bomo videli! Po vsem, kar vemo do-
sedaj, nastopi mlada četa skoraj gotovo po
mestih. Sklepati smemo, da ne bo imela
samo predavanj o predmetih raznih empiri-
skih ved, marveč da bo izkušala širiti svoje
svetovno naziranje, svojo filozofijo in torej
tudi svojo metafiziko med ljudstvo. Predobro
poznamo moderne struje, kjer so se učili
naši bodoči akademiki; zvok njihovih fraz
nam je že izdavnica domač. Naj si zapišejo v

svoj album, da smo na boj za resnico tudi
mi pripravljeni. A resnice in pravosti ni
brez metafizike. Protireligiozni in seveda
protikrščanski značaj bodo kazali novi možje
odkriti. Očitno jih bomo tudi mi pobijali v
tem oziru. Resen in stvaren boj bo pa mo-
goč le toliko časa, dokler ne potonejo, ka-
kor že toliko njihovih prednikov, po par
poizkusih v jalovih mlakužah liberalne go-
stiliške politike. Mi jim ne želimo tega
konca, dasi je njihov začetek razglašen v
uredniškem delu glasila vseh propadlih so-
cialnih, kulturnih in političnih reformatorjev
— v »Slov. Narodu«!

Cestni odbori.

(Govor posl. Demšarja.)

V seji kranjskega deželnega zbora dne
13. t. m. je bil na dnevnem redu predlog
upravnega odseka, naj se deželni odbor po-
oblasti, da sam posameznim okrajnim cest-
nim odborom dovoli višje nego 20 odstotne
doklade. Pri tej priliki je govoril poslanec
Demšar:

Po poročilu gospoda poročevalca naj bi
deželni zbor dal dovoljenje deželnemu od-
boru, da lahko zviša cestne naklade do 50
odstotkov. Po ti poti bi se po nekaterih kra-
jih zvišale te naklade še enkrat tako visoko,
kakor so bile do sedaj, približno za 25 od-
stotkov. To zvišanje kaže na neke nena-
vadne razmere zadnjega časa, saj se je še
pred par leti marsikje lahko shajalo z 20
odstotki. Prizadeta bodo pri tem seveda v
prvi vrsti gorenjske občine, ki so nekatere
že tako preveč obremenjene. Tako bi imeli
v tistih krajih do 200 odstotkov skupne na-
klade na direktne davke. Kakor kaže, pri-
dejo bremena, kakršnih ne moremo nositi.
Koristne so deželi dobre ceste, toda stroški
morajo biti primerni koristim.

Stavi se nam torej vprašanje, zakaj in
koliko smo opravičeni dovoliti v zvišanje
take naklade?

Poglejmo najprej v gospodarstvo cest-
nih odborov! Recimo, da bi deželni odbor
imenoval v takih časih v cestne odbore naj-
boljše moči. Cestni odbor gospodarji z de-
narjem posestnikov davkoplačevalcev, ki, ka-

LISTEK.

Žiča.

Belgrad, meseca oktobra.

Morda ustrežem, ako po raznih zapiskih
ob kratkem opišem samostan Žičo, kjer je
bil danes maziljen kronani kralj srbski,
Peter I.

Žiča, pokopališče slavnih Nemanjičev,
med Srbi znana pod imenom »Careva Lavra
Žiča«, je uro oddaljena jugozapadno od ma-
lega, a prijaznega mesteca Kraljeva. Človeka
objame milina in neka nenavadna draž, ko
stopa od Kraljeva skozi divno in vabljivo
dolino med visokimi gorami, ob vznožju
planinskega Stola in bregu plahovitega Ibra,
ki se malo niže izliva v Moravo, ter zagleda
pred sabo nekdanj ponosito, a danes precej
zapuščeno Žičo, ustanovo najslavnejše srbske
dinastije Nemanjičev. To sidovje bi moglo
mnogo povedati o petstoletnem trpljenju
srbskega naroda pod turškim jarmom.

V kolikor je Žiča nekdanj bila lepša,
večja in slavnjejša, v toliko je danes tužnejši
pogled na — razvaline. Žiča je še danes po
večini razvalina. Srbski narod ima mnogo
samostanov, ustanov svojih slavnih vladarjev,

ki so bogato okrasili postopja. Žiča pa je
med najlepšimi arhitektonskimi zgradbami iz
stare srbske dobe. O slikah v Žiči so se naj-
lepše izrazili današnji umetniki. Znani potnik
po balkanskem polotoku F. Kanitz je v
svoji znani knjigi »Bizantinski spomeniki v
Srbiji« izražal začudenje nad toliko umet-
nostjo starih Srbov, ki so okrasili ta samo-
stan. Kanitz trdi, da se morejo slike v Žiči
primerjati najboljšim delom one dobe.

Ustno izročilo trdi, da je tu prvotno
stala cerkev, katero so zgradili in razširili v
samostan v 13. stoletju nasledniki Stevana
Nemanje: sin mu kralj Stevan II. in vnuk
kralj Radoslav zajedno z najmlajšim sinom
Rastkom, kojega danes vsi Srbi slave kot
sv. Savo, prvega srbskega učitelja in pro-
svetitelja. Zapiski, ki so še ohranjeni, trdijo,
da je Stevan II. (Prvovenčani) zgradil Žičo,
da se v njej »postavljajo svi kraljevi i arhie-
piskopi i episkopi i igumeni«. Stevan je bil
prvi v Žiči kronan (venčan) za blagovjer-
nago kralja sve srpske zemlje i pomorske.
Venčan ga je njegov mlajši brat sv. Sava
»sveosvečeni arhiepiskop sve srpske zemlje
i pomorske«, kakor se bere v nekem za-
pisku v Žiči.

V Žiči je bilo pozneje kronanih šest

srbskih vladarjev, iz dinastije Nemanjičev:
Stevan, Radoslav, Vladislav, Uroš, Dragutin,
Milutin ter zadnji kralj iz dinastije Obreno-
vičev: Aleksander.

Srbski narod veruje, da je bilo v Žiči
kronanih sedem vladarjev in da so za kro-
nanje vsakega vladarja odprli nova vrata, ki
so bila po kronanju takoj zazidana. Zato
ljudstvo ta samostan imenuje »Sedmo vrata
Žiča«. F. Kanitz v svojem delu piše, da je
to verjetno, ker je našel na mnogih krajih
zazidane svode, kjer so bila skoraj gotovo
vrata.

Današnja Žiča pa ni več ona stara,
krasna umetniška stavba. Od stare Žiče je
ostalo samo ime in temelji njeni, ker so
divji Turki vse razrušili. Po propadu srbskega
carstva na Kosovem polju so Srbi še
131 let hodili molit v Žičo, a leta 1520. so
jo Turki popolnoma razrušili. Skoraj tri
stoletja se Žiča ni mogla vzdigniti iz raz-
valin. Žiča je bila svoj čas najbogatejši srbski
samostan, ker so mu naklanjali darove
vsi srbski vladarji. Ker pa je bila v ravnini,
zato se ni mogla ubraniti turškim napadom.
Vsi drugi samostani so v visokih, nepristop-
nih gorah, kamor Turki niso mogli priti.

Zato pa so tudi vsi drugi samostani mnogo
bolje ohranjeni.

Leta 1804. ob prvem srbskem vstanku
proti Turkom je bila Žiča že vsa v razvali-
nah. Tedaj so jo vendar toliko popravili, da
so Srbi hodili tje molit. Ko pa je bila leta
1813. zadušena prva vataja, tedaj je zopet
zavladala žalostna tišina v Srbiji in Žiči.
L. 1815. pa se je že dvigala mala cerkev
poleg Žiče, ker samostan je bil še v razva-
linah.

Sele leta 1854. je bila Žiča toliko po-
pravljena, da so mogli Srbi hvalo popevati
Bogu, ki je osvobodil Srbijo.

Žal, da so tedaj uničili lepo arhitekturo,
te krasne zgradbe. Ostale pa so nekatere
slike, ki pričajo o slikarski umetnosti 13. sto-
letja. Tako so na zidu pod zvonikom ohran-
njene podobe starih kraljev.

Telesne ostanke Stevana I. Nemanje,
kojega Srbi slave kot sv. Simeona 7. okto-
bra (Stevan Nemanja je na starost odstopil
presto sinu Stevanu II., stopil v samostan
in dobil ime Simeon), so prenesli s sv. Gore
v Žičo, a iz Žiče l. 1227. v Studenico. Iz
strahu pred Turki so menihi prenesli ostanke
sv. Simeona v Borem, v samostan na Fruški
gori, 28. dec. 1815. pa nazaj v Srbijo v sa-

kor sem povedal, v sedanjih časih večinoma težko izhajajo. Cestno gospodarstvo je najbolj podvrženo javni kontroli, saj vsak, ki hodi po cesti, lahko vidi, kako se dela. Zato bi moral deželni odbor skrbeti, da pride o v cestni odbor močje, ki hočejo in so zmožni delati.

Videlo se je, da nastanejo valed nove železnice v nekaterih krajih drugačne cestne razmere. Treba bi bilo urediti tem razmeram primerno gospodarstvo. To naj bi se omejilo sicer samo na vidržavanje ceste, opustilo razširjenje in olepšavanje. Cestna dela se oddajajo večjim podjetnikom; tako se godi, da ležijo dalj časa po nepotrebnem večji kupi gramozov ob cestah v nadlego kmetovalcem in voznikom. Oddaja cestnih del bi se razdelila tako, da bi se tega udeležili lahko posestniki kmetovalci. Ti podjetniki imajo navadno več družega dela in vožnje in vozijo na ceste, kadar imajo čas in sveda, kjer je blizu, navozijo velike nape, tam, kjer je daleč, pa manj. Zato so potem navedeni nedostaki. Ker bi jih bilo več, bi imel vsak ta dela blizu in bi se tudi ceneje oddala.

Ljudje se pa tudi pritožujejo glede gospodarstva in trdijo, da pri cestnih zadevah prevladuje protekcija, bodisi od strani deželnega odbora, bodisi od strani cestnih načelnikov. Gotovo je, kjer vlada med gospodarstvom in nadzorstvom tista lepa slega, ni pričakovati dobrega gospodarstva.

Ako se dovoli zvišanje takih naklad, izročeni smo na milost in nemilost deželnega odbora in smo zagotavljeni, da bode deželni odbor dovolil svojim prijateljem, ki sedijo v cestnih odborih valed protekcije, kar mogoče najvišje naklade, da jih reši iz zadrege.

Omeniti mi je še nove železnice, valed katere so v nekaterih krajih te nenavadne razmere.

Razna podjetja pri železniških delih izrabljajo naše ceste v svoje dobičarske namene, naš posestnik ima pa dvojno škodo: plačevanje in slabo cesto. Ko se je pred dvema letoma izvedelo, da se bode vozilo za novo železnico stavbeno blago skozi Selško dolino, prosil smo posestniki Selške doline pri železniškemu ministarstvu, da naj bi se nam, ker bo naša cesta pri tem trpela, odda vožnja. Dela pri predoru prevzela je trdka Cecconi od države, kakor je bilo rečeno, pod pogojem, da vožnjo odda konsorciju voznikov, ki se je izbral izmed premožnejših posestnikov-voznikov. Trdka Cecconi se sveda za to ni dosti brigala. Konsorcij je izvedel od neke strani, da se vožnja odda, in vložil je ponudbo za vožnjo od Skufje Loke do Podbrda po 2 kroni od 100 kg, torej 30 odstotkov ceneje, kakor jo je trdka oddala tujim poljskim židom, kakor se je pozneje dognalo. Gospodje pri cestnem, kakor pri deželnem odboru so vedeli za to zadevo, toda nikdo od teh faktorjev se takrat ni zmenil za to, da bi dobili domačini vožnjo in tako lažje za cesto plačevali.

Tako se dela, da nam posestnikom ne ostane družega, kot vedno plačevanje. Jas kot zastopnik škofjeloškega in kranjskega cestnega ckraja sem zoper tako zvišanje naklad.

mostan Kalenić, iz Kaleniča 20. avg. 1839. zopet v Studenico (pred oltar in ikono, ki predstavlja sv. Simeona s cerkvijo na rokah. Krsto, v kateri je telo prvega Nemanje, je daroval knez Aleksander, oče sedanjega kralja Petra, in je izdelana iz srebrnih ploč, na katerih so upodobljena dela Nemanje in starinski srbski grb. Tudi pokrov je umetniško delo. Troški so snesli nad 20.000 frankov.

Kraj v Zidi, kjer je bil grob sv. Simeona, je danes označen s pločo brez vsakega napisu. Ta ploča pa je bila vzdignana šele l. 1854, ko so Zido popravili.

Kakor že rečeno, je bil er del Zide l. 1854. popravljen in tu se služi tudi služba božja, a glavni, srednji del je še danes razvalina. Narodna skupščina je že pred 10 leti dovolila potrebno svoto, da se tudi ta del popravi, kar pa se še ni zgodilo. Sedaj je bil tudi ta del nekoliko popravljen zaradi kraljevega maziljenja.

V Zidi se ob večjih praznikih, tako 15. avgusta in na dan sv. Stevana zbira mnogo ljudstva. Zida je bila nekoč duhovno in kulturno središče srbskega naroda. Leta 1353. se je ogrski kralj Ludovik vladnil z veliko vojsko proti srbskemu carstvu. Car Dušan Silni zbere svojo vojsko pri Zidi, kjer se sprime z Ogrji. V tem boju so bili Ogrji strahovito poraženi, da so komaj ušli preko Save. Pri tej priliki je car Dušan odvezel Ogrmom Mačvo in Belgrad.

Zida torej ni več, kar je bila, a ohranila je svoj značaj. Srbski narod goji veliko spoštovanje do Zide, kjer se je pričelo prvo kulturno življenje med Srbi.

Rusko-japonska vojska.

Boj traja dalje. Rusi so v nedeljo napravili sedem naskokov in v ponedeljek zopet prišli preko reke Saho, od katere so bili pred dnevi potisnjeni nazaj. Taka armada še ni poražena! Ofenzivna moč Rusov nikakor še ni zlomljena. Mogoče pa je, da Rusi s svojim zopetnim prodiranjem preko reke Saho niso nameravali nove večje ofenzive, ampak le svojemu središču in vzhodnemu krilu katerima sovražnik posebno grozi, nekoliko od pomoči ter jima omogočiti, umakniti se na desno stran reke Hunho, katere prehod je utrjen. Ruska črta za umikanje je dobro varovana. — Nekatera poročila pravijo, da morda mislijo Rusi vendar le zopet prodirati in neko poročilo celo pravi, da se japonska armada nahaja v silno kritičnem stanju.

Boji do 16. oktobra

London, 18. oktobra. Japonski dopisniki poročajo, da so se v torek in sredo neprestano vrtili boji moč proti moči, v katerih so rabili bajonete in nože. Pri nekem japonskem napadu so izstrelili Rusi salvo za salvo, potem so rabili bajonet in slednjič puškino kopito z groznim uspehom. Vse polne Japoncev je ležalo z razbitimi čepinjami po bojišču. Na tisoče ranjencev leži v blatu brez pomoči ter lezejo med groznimi bolečinami, nazaj. Na stotine življenj se je končalo na ta način. Navihla v petek je še posebno povedala blečine.

Berolin, 18. oktobra. Iz Mukdena poroča dopisnik »Lokal nzeigerja« dne 17. oktobra: Dne 15 in 16 t. m. se je bitka na celi fronti mandžurijske armade nadaljevala. Ruske čete so obdržale svoja mesta. Na nekaterih mestih se je celo posrečilo preiti k napadu ter prodirati. Dne 16 t. m. ob 6. zvečer so pregnali polki Petrov, Nevšlot in Wilmanstrand sovražnika iz utrjenih pozicij južnozhodno od Huušana. Pri tem so Rusi ugrabili 8 japonskih topov.

Peterburg, 18. oktobra. Od nekaterih ruskih kompanij je ostalo živih le malo vojakov. Ruska artiljerija se je držala izborno, toda ravnotežje japonske. Vse oddalje je natančno izračunala. Nad 200 topov so združili Japonci proti ruskemu levemu krilu. Vkljub temu pa so ondi Rusi od časa do časa dosegali uspehe, vendar podrobnosti še ni. V obče so Japonci vedno zasedli najugodnejše pozicije ter jih dobro utrdili. Vse teren jim je bil dobro znan, kar se o Rusih ne more reči. Zaradi tega so bile težave pri operacijah silno velike. Japonci so prodirali z največjo previdnostjo in napadali Rusi na najslabejših točkah. Boji še trajajo ter zahtevajo velikanških žrtv. Japonci imajo ondi, kjer napadajo, vedno premoč. Največ je trpel polk Tomsk.

Boji na ruskem levem krilu

Peterburg, 18. oktobra. Dopisnik »Ruskega Slova« izjavlja v neki brzjavki od 16. t. m., da se je operacijski načrt levega krila ponesrečil, ker je bil teren težaven in pa tudi neznan. Zavzetje višin je bilo nemogoče, ker ni bilo mogoče spraviti topov kvišku. Skozi Mukden se je peljalo že najmanj 23.000 ranjencev. Dopisnik misli, da valed velikanskih izgub Rusom ne bo mogoče dobiti popolnoma odločilne zmage. Japonska armada ni demoralizirana, kakor trdijo brezdelni optimisti, ki v Mukdenu polnijo bufete, namesto da bi se bojevali. Čančenko navaja besede, s katerimi je poslal Kuropatkin v boj 22. divizijo. »Naprej!« je zaklical general, »globoko se Vam klanjam, junaci! Vem, da ste utrujeni, da niste spali, da niste jedli, toda mi vsi moramo služiti carju, domovini!«

Boji ob reki Saho.

London, 18. okt. Ruskemu desnemu krilu se je včeraj posrečilo, po šestkratnih krvavih napadih, preorati Saho. To je prvi ruski uspeh po osem dnevnem boju, ki pa na celem položaju najbrže ne bo ničesar izpremenil ter bo k večjemu olajšal rusko umikanje.

Peterburg, 17. okt. Nocoj naznanjeni posrečeni napad na takozvani Gozdni grič pri Vancinci so izvršile čete gen. poročnika Meyendorfa.

London, 18. okt. Po peterburških poročilih je mnenje gen. štaba ruskega, da se je ob reki Saho končalo japonsko prodiranje, ker Japonci niso že tri dni napadali ruskih postojank na severnem bregu reke. Najnovejša uradna poročila ničesar ne vedo, da bi bili Japonci v tej smeri napredovali. Ruska nota bo najbrže naznanila trdni carjev sklep, naj se vojska nadaljuje.

Berolin, 18. okt. »Tagebl.« poroča iz Peterburga: Od nedelje na ponedeljek (od 16. na 17.) so napadli Japonci Ruse, jim vzeli mnogo topov ter prišli na celi črti napade z rezervami. Bitka bo trajala še dva dni. Rennenkampf ni izoliran. Vzhodno krilo se je tako daleč umaknilo, da podpira centrum. Rusko umikanje je zavarovano. Če z reko Hundelajo Rusi mostove. Izgube so na obeh straneh velike.

Peterburg, 18. okt. 6. stotnija 23. sibirskega polka ima največ zaslug, da so Rusi zavzeli »Gozdni grič«. Stotnika kampa nije je zadel japonski bajonet v prsi; njegovo truplo je bilo potem v velikem loku vrženo na tla, da se je vse razbilo. Valed tega je bilo moštvo kakor blazno. Meyendorf je o pravem času dobil pomoč. Rusi so se borili s preziranjem smrti. Boj se je bil za vsako drevo v gozdu. Mnogo Japoncev so našli zadavljenih. Jarki so bili v dolžini 20 vrst napolnjeni s trupli. Rusi so izgubili 4000 mož, japonske izgube so večje.

Berolin, 18. okt. Iz Mukdena poroča 17. okt.: Preteklo noč med 12 in 1. uro so napadli Japonci trikrat v gostih infanterijskih masah ruske pozicije ob Sahu. Rusi so jih sprejeli z gromoviti streljanjem, ki je trajalo ¼ ure, ter jih odbil. Japonci imajo velike izgube. Bija se je uspešno udeleževala vkljub temu ena ruska baterija. Dopisnik pravi: »Ko sem danes zjutraj zapustil bojišče pri Sahu, se je bitka iznova pričela na celi fronti. Višji poveljniki so polni upanja. Na levi stoji vojska v naskoku zavzel višino pri Timjantunu, ki obkroža daleč na okoli celo ravan. Na naši fronti ter desno od nas je položaj ugoden. Ruska pehota je že sedaj pokazala, da tudi v napadih izvrši izborna svojo nalogu, ako se ji le dovoli iti naprej. Splošni položaj še ni tak, da bi podal lahko končno sodbo, ker boj še traja ter ni še nikjer odločilnih uspehov. Vendar pa je strateški položaj za Japonce neugoden. Ako bodo imeli Rusi sredo, ter izkoristili sedanje šance budo morda Japonci drživali katastrofo, ki bo naenkrat naredila konec vojski.«

Saharovo poročilo.

Peterburg, 18. oktobra. (Uradno.) Generalni poročnik Saharov poroča danes generalnemu štabu: V noči na 17. t. m. so napadli Japonci pozicije desnega našega krila. Vsi napadi so bili odbiti. V teku dneva so se polastile naše čete vasi Slancijsa ob Sahu, zahodno od Sahopu. Sovražnik je silno streljal na vzete mu pozicije ter na padel neki gozdni grič. Tu je prišlo do sritega bajonetnega boja. Več častnikov, ki so šli na delu svojih čet proti sovražniku, je bilo predrtih z japonskimi bajoneti. Padli kažejo znake obupnega boja. Zvečer in ponoči smo pokopali padle Ruse in Japonce z vojaškimi častmi. Proti našemu centru je opaziti koncentracijo precejšnjih sovražnih moč. Na levem krilu naše armade se 17. t. m. ni dogodilo nič posebnega.

Kuropatkin v ognju

London, 18. okt. »Daily Mail« poroča iz Peterburga: Ko je bil ruski centrum v nevarnost, da ga prodoro Japonci ter so prihajala poročila, da je stališče nevzdržljivo, je zasedel Kuropatkin svojega konja ter peljal vkljub prošnjam svojega štaba petrovskega polka proti sovražniku. Ta vzgled je napolnil ruske vrste z nenavadno preziranjem smrti in japonski napad je bil — odbit.

Ruska poročila.

Berolin, 18. oktobra. Neko poročilo iz Mukdena pravi, da je 22. pehotna divizija napadla japonske pozicije. Japonci so bežali in pustili na mestu mrtve, ranjene in mnogo topov.

Peterburg, 18. okt. »Brž. Vjedom.« poročajo danes iz Harbina: V noči na 17. t. m. so jeli Rusi prodirati ter vrgli Japonce iz šestih pozicij; vzeli so jim tudi osem topov. Japonci so se nito zopet ustavili v močne utrjene pozicije, ki so jo pa Rusi z naskokom vzeli ob dveh popoldne. Zapolnili so zopet šestnajst topov in osem brzostrelnih pušk.

Rusi prodrli japonsko središče. — Veliki uspehi?

Berolin, 18. oktobra. »Berliner Tageblatt« poroča iz Peterburga: Včeraj se je posrečilo Rusom prodreti japonski centrum, osvojiti več baterij ter ujeti več sto Japoncev. Japonci so bili vrženi daleč nazaj, tako da je pozicija posameznih oddelkov nad vse kritična. Kuropatkin osebno vodi napad. Vkljub temu so dijo v tukajšnjem gen. štabu, da mora odločitev pasti na vzhodnem krilu in ne v centru. Bitka s strahovito silo traja dalje. (Ali je to središče levega japonskega krila, ali pa pravosredišče japonske armade?)

Berolin, 18. oktobra. Peterburški dopisnik »Lokalanzeigerja« poroča, da so Rusi prodrli japonski centrum. Zmaga je stala velikih žrtv. Vse višine so pokrite s trupli. Več sto Japoncev je ujetih. Rusi marširajo naprej. Ako se jim posreči zavzeti Čenljantjan, potem so Japonci prisiljeni brez boja zapustiti Linšigu, ki bi bila za Ruse ugodna pozicija, ker bodo lahko obšli levo japonsko krilo ter pomagali ruskemu centru.

Peterburg, 18. oktobra. Od desne armade prihajajo ugodna poročila. Dve

Nodzuovi rezervni diviziji sta razbiti in Linšipu po sedmih hudih naskokih od Rusov zaseden.

Berolin, 18. oktobra. Iz Mukdena prinaša »Lokalanzeiger«: Centrum japonske armade je ključ vseh japonskih pozicij. Zmago so odločili sibirski strelci.

Port Artur.

Tokio, 18. okt. Tu odločno zatrjujejo, da je dovož vzroka, pričakovati padca Port Arturja v 14 dneh. Streljanje vodijo Japonci iz zrakovlovov po telonu. Japonci obvladujejo torej vsako, še tako skrito postojanko.

Cifu, 18. okt. Iz gotovega ruskega vira poroča dopisnik lista »Daily Mail«, da pričakujejo prihodnjega splošnega naskoka na Port Artur v začetku novembra. General Steselj je izdal poseben povelje, v katerem hrabri posadko s opombo, da ima sedaj prestat najtežjo preizkušnjo od vs. b, kar jih je že bilo. Steselj nadalje pravi, da je gotovo, da bo trdnjava osvobodjena, ker bo prišel Kuropatkin na delu velike armade oblegancem na pomoč. Ta vest je prišla od zunaj.

London, 18. okt. Orog Port Arturja je opaziti novo gibanje. V Tokiu so prepričani, da pade trdnjava do 3. novembra, ko bo mikadov rojstni dan. Sumljivo je, da je dovoljeno oditi častikarjem k obležni armadi.

Peterburg, 18. okt. Tu so jako vznemirjeni zaradi Port Arturja, ker že nekaj dni ni nikakih poročil.

Car in vojska

Berolin, 18. okt. Po peterburških poročilih je imel car razgovor z Grippenbergom ter sklenil mobilizirati 600.000 mož.

Vojno povelje Kuropatkinovo.

Peterburg, 18. okt. Tu trdijo, da so Kuropatkinovo vojno povelje sestavili v Peterburgu.

Ranjeni ruski častniki.

Peterburg, 18. okt. Dne 13. t. m. sta bila smrtno ranjena general Rebinik in poveljnik druge artiljerijske brigade Somoletski. Od vseh častnikov tega topniškega oddelka sta ostala samo dva.

General Nodzu ranjen.

»Novoje Vremja« poroča, da je japonski general Nodzu težko ranjen.

Baltiško brodogrje

Nakskov, 17. okt. Neki parnik iz Nakskova je pripeljal danes pošto ruskega baltiškega brodogrja sem. Rusko baltiško brodogrje pričakuje še ostalega dela brodogrja ter bo plulo šele jutri zjutraj skozi Veliki Belt.

(Rusko baltiško brodogrje ima skupno 36 ladij z 280.000 tonami, torej več nego imajo skupno vse japonske bojne ladje ton.)

Zasedanje deželnih zborov.

V štajerskem dežel. zboru je deželni odbornik Stallner naznanil, da se o ureditvi obreka reke Bistrice vrže obravnavo z vlado. Poslanec Jurtela je utemeljeval predlog o podpori dijaškim kuhinjam v Celju, Mariboru in Ptuj. Naglašal je, da daje dežela nemškemu »Studentenheimu« v Mariboru vsako leto 3000 kron podpore. Če dežela podpira nemške dijake v Celju, Mariboru in Ptuj, je pravična zahteva, naj podpira tudi slovenske dijake v Celju, Mariboru in Ptuj, in predlaga, naj se v podporo slovenskim dijaškim kuhinjam v Celju, Mariboru in Ptuj od l. 1905, nadalje dovoli letna podpora in sicer dijaškima kuhinjam v Celju in Mariboru po 1500 oniv Ptuj pa 1000 kron. Predlog so odstopili finančnemu odseku. Poslanec Resel je utemeljeval svoj predlog o izpremembi § 2. državnega šolskega zakona glede ustanovitve in vzdržanja javnih ljudskih šol. V svojem govoru je surovo napadal krščansko stranko. Niegov predlog so odkazali šolskemu odseku. Poslanec Robič je interpeliral na čestnika zaradi semeljskih podstutij ob koroški železnici.

Koroški deželni zbor je v včerajšnji seji odbral poročilo o koroški podružnici nižavstvijske deželne zavarovalnice. V nadaljni seji so rešili več prošenj za podpore.

V nižavstvijskem deželnem zboru je predlagal poslanec Silberer, naj se izpremeni nepopolni zakon glede blaznic. Isti je tudi ostro napadal vlado, ker po njeni krivdi nazadujejo telefonske zveze. Nižavstvijski deželni proračun izkazuje 4.500.000 primanjkljaja, katerega nameravajo pokriti z izvišanjem naklade na pivo.

Čehi o položaju.

V nedeljo sta imela mladočeška voditaja Edv. Gregř in dr. Herold shodo, na

katerih sta se izjavila za nadaljevanje boja, katerega stališče Körberjevega ministarstva Slovnanom naravnost usiljuje.

Državni zbor.

„Przegląd“ pravi, da bo zasedanje gališkega deželne zboru zaključeno 5. ali najpozneje 12. novembra. Potemtakem bi se sešel državni zbor šele 22. novembra.

Grof Tisza

je imel v Terezinu znamenit govor, v katerem je govoril za saniranje parlamentarnih razmer, a obenem izjavil, da se ne sme niti za korak iti dalje, kakor pa zahtevajo koristi naroda!

Predarelski deželni zbor in Švica.

V predarelskem deželnem zboru so napadli Švico, češ, da zadržuje uravnavanje obrežij reke Rena in sicer proti pogodbi med Avstrijo in Švico. A sedaj poročajo iz Berna, da je švicarski zvezni svet že pred šestimi meseci avstrijski vladi predložil regulacijski načrt, ki izkazuje 6 in pol milijona frankov, katere bi plačali Švicarji. A še do danes ni Avstrija odgovorila na ta dopis.

Saški kralj Jurij umrl.

Preteklo soboto je v Pulnitzu umrl saški kralj Jurij po dolgotrajni bolezni. Pokojni kralj je bil rojen dne 3. avg. 1832 v Drazdanih. Dasi v njegovi mladosti niso mislili, da bo kdaj nosil kraljevo krono, so pokojnega kralja vzgajali tako, da je bil dober vojak, a tudi sposoben voditi vladarske posle. Vseučiliške študije je dovršil v Bonnu. Dne 11. maja 1859 se je poročil s portugalcko princezino Marijo Ano. Udeležil se je tudi leta 1866., kot poveljnik saške konjenice, vojske med Prusi in Avstrijo, bitke pri Kraljevem gradu na strani Avstrijcev ter srednje dovedel svoje polke čez Karpat na Dunaj. V vojski med Francozi in Nemci leta 1870. je vodil saški armadni voj. Udeležil se je bitke pri Saint Privat, Beaumontu, pri Sedanu ter obleganja Pariza. Ze 70. letni starček je zasedel 19. junija 1902 saški prestol. Rajnemu kralju, ki je bil odločen katoličan, v protestantski njegovi kraljevini niso bila tla posejana z rožicami. Bridko je čutil izgubo svoje soproge, a krvavelo mu je srce, ko se je njegov najmlajši sin v septembru leta 1900. ubil pri padcu s konja. Tudi ne zvestoba soproge prestolonaslednika, princezine Lujize, je resnega vladarja bridko za delo. Kako skrbno v katoliškem duhu je vzgojeval svoje otroke, pač najbolje osvetluje dejstvo, ker je njegov sin, princ Maks, vstopil v družbo Jezusovo, kar seveda protestantskim Saksom ni bilo všeč.

Novi saški kralj Friderik Avgust je bil rojen 25. avgusta l. 1865. Sedaj je star 40 let. Vseučilišče je obiskoval v Strassburgu in Lipskem. O novem kralju trdijo, da je odločen, a obenem skromen in tih človek. Znano je, da je tudi on doživel veliko prevaro v svojem zakonu, ker mu je ušla nezvesta soproga toskanska. Upajmo, da bo i pod novim saškim vladarjem vladalo ono prijateljsko razmerje med našo državo in kraljevino Saško, kakor dosedaj.

Princezinja Asturska.

Madrid, 17. okt. Asturska princezinja je umrla, ko je povila deklico. Kraljicamater so komaj odtrgali od mrtvega trupla. Novorojena infantinja je hudo bolna. Vsa zabavišča so zaprta.

Umrli infantinja Marija de las Mercedes, princezinja Asturska, je bila hči vdovele španske kraljice Kristine in sestra sedanjega kralja. Poročila se je 14. februarja l. 1901.

Potovanje kralja Petra na Bolgarsko.

Srbski kralj Peter pride v Sofijo med 25. in 30. t. mes. — Sofija bo slavnostno okrašena.

Intrige proti novemu ruskemu ministru za notranje zadeve.

„Czas“ poroča, da je neka ruska dvorna stranka pričela pri carju čriniti novega ruskega ministra za notranje zadeve, kneza Sviatopolka Mirskega, češ, da njegove izjave ne soglašajo z dosedanjimi vladnimi tradicijami. Minister je svoj program zagovarjal pred carjem v posebni avdienci, po avdienci je pa podal demisijsko, ki ni bila sprejeta. — Stališče novega ministra je baje sedaj trdnjše, nego kdaj prej.

Rusinsko vprašanje.

Glasilo Starorusinov piše, da se je pri konferenci poljskega kluba živahno razpravljalo tudi o rusinskem vprašanju. Zavzelo se je stališče, naj spadajo Rusinov se za devajoče stvari v kompetenco dež. zbora in naj pri tem Poljaki kažejo Rusinom dobrohotnost. Sklenilo se je glasovati v gališkem deželnem zboru za ustanovitev rusinskega gimnazija v Stanislawu in da se dá 300.000

kron iz deželnih sredstev za zidavo rusinskega gledališča.

Krügerjevo truplo

prepeljejo koncem tekočega meseca v Južno Afriko na črno pobarvanem parniku »Batavia IV.«

Splošna vstaja proti Nemcem v Afriki?

Položaj v nemški južnozahodni Afriki je za Nemce vedno hujši. Pripravlja se vstane nek vseh redov proti Nemcem, 7000 do 8000 nemških vojakov že sedaj ne more nič proti Hererom, ki štejejo komaj 10.000 mož. Koliko vojakov bodo šele Nemci potrebovali, če bodo hoteli udušiti splošno vstajo.

Sprava v saški kraljevi rodbini?

V vatikanskih krogih se govori, da se je grofica Montignozzo obrnila do sv. očeta s prošnjo, naj posreduje, da se zopet spravi s svojim možem, bivšim saškim prestolona slednikom in sedanjim saškim kraljem.

Črnogorski justični minister nenadoma umrl.

Nenadna smrt črnogorskega justičnega ministra Savlića vzbuja mnogo pozornosti. Ker so beograjski srbski listi pričeli vesti, da je Savlić po čedu pri knezu Nikiti umrl na zastrupljenju, je črnogorski knez določil, da mrtvega ministra preiščejo dunajski zdravniki.

Štajerske novice.

S Svarilo. S Štajerskega se nam piše: Nedavno ste objavili »svarilo župnim predstojništvom« o trdki Salig & Schwab. Naj še tudi jaz dodam svarilo. Bil sem župnik v Marija Zagorju ter po zastopniku zgornje trdke naročil za 100 kron bandero, a poslali so mi je za 100 goldinarjev. Prav težko sem jim dokazal pomoto ter pošteno plačal. Odšel sem na drugo mesto, a mojega naslednika tirjali so čez eno leto za 200 kron zastalega dolga ter pretili s tožbo. S pobornico in drugimi pismi se je komaj dokazalo, da je vse plačano. Torej je treba skrbno shranjevati pobornice in koncepte pisem, to nam tujo trdiko pa popolnoma opustiti, saj imamo domače trdke v Ljubljani in v Mariboru pri č. šolskih sestrah.

S Slov. kat. akad. društva »Zarja« v Gradcu ima v petek, 21. okt. 1904 ob 8. uri zvečer svoj l. redni občinski zbor s sledečim sporedom: 1. Čitanje zapisnika zadnjega občnega zbora. 2. Čitanje zapisnika bratskega društva »Danice« na Dunaju. 3. Poročilo odbora. 4. Poročilo preglednikov. 5. Sprejem novih članov. 6. Volitev odbora. 7. Eventualia. — Lokal: »Zur grünen Steiermark«, Radetzkystrasse 17.

S Občinske volitve na Teharjih. V ponedeljek, dne 17. t. m., ob mraku je postala teharska omrežena črna tabla pri občinski pisarni prav zanimiva, saj je prišla prav tihoma na njo listina, ki naznanja Teharčanom, da je volilni imenik za občinske volitve skoni osem dni na ogled razpločen v občinski pisarni. Vri teharski možje, da se vam ne zgodi, kakor pri zadnji deželno-zbornski volitvi, ko vas je »vestni« tajnik toliko morda hudomušno prezel ter vam tako zabranil volit, pojdite do ponedeljka pogledat, če je vaše ime v imeniku, in če ni, naznanite to takoj domačemu političnemu društvu. Možje in žene posestnice, ta teden do prihodnjega ponedeljka perabite, potem boste prepričani, da ste rešili teharsko in svojo čast, tako da vam v bodoče ne bo treba vedno paziti, kdaj bode kaj prišlo ob mraku na občinsko desko!

S Dva brata se zastrupila. Neka ciganka je dala sinovoma viničarja Macenovic na Velikem vrhu pri Zaveržu »sredstvo za pogum in moč«. Bil je — arzenik. Ko je brat Ferdinand moral te dni k vojakom, spremljal ga je njegov brat Jurij na kolodvor. Brata sta pred odhodom povžila ono »sredstvo za moč in pogum«. Brat Jurij je drugi dan umrl, brata Ferdinanda so pa v Celju v železniškem vozu d. bili mrtvega.

S Znaní Drevenščeg — ki je pital »Gnani kroti« je sedaj v ptijskem »D. Heim« in sicer na stroške župana Orniga, ki se najbrže boji, da bi mu znal Drevenščeg enako zapiskati, kakor gospod Križman. V svoji pijanosti je Dr. v neki gostilni v Celju izbleknil, da piše za »Stajerca« in da je napravil že neko pravmično pesmico o dr. Brumnu in njegovem zaporu. Kazal je tudi ondi nek že skoraj dogotovljen članek o Križmanu. Pri regulaciji Pesnice, kjer je bil pred kratkim časom uslužben, so ga spodili in zdaj se je klatil po Halozeh. Ornig se ga strašno boji, drugače bi ga ne sprejel.

S Kobila je ubila pri Lavriču na Frankolovem Jurija Stableta, p. d. Brenkeca, nekdanjega posestnika iz Zreča.

Dnevne novice.

V Ljubljani, 19. oktobra.

Dr. Tavčar v Heinovi službi. Kakor smo napovedali, tako se godi: »Slov. Narod« prepričuje napredno-narodno stranko, da je bila velika napaka, da se glasovali naprednjaki proti Nemcem zato, da se nujno izreče obžalovanje dež. predsedniku in naroči deželnemu odboru, da od deželne vlade ne sprejema samonemških dopisov. »Slovenski Narod« nam včeraj razlaga, zakaj so tako glasovali. On pravi, da je prišel predlog »kakor muha skozi odprto okno«; nihče ga ni pričakoval, liberalci se niso utegnili dovolj pomeniti. Iz tega sklepamo, da je hotel dr. Tavčar glasovati proti. A rojenice mu niso bile mile pri izbiranju imena. Ker je v alfabetu tako daleč zadaj, so različni Arkoti, Božiči in Hribarji pri imenskem glasovanju rekli prej »da«, in ko je proti koncu alfabeta še dr. Tavčar prišel na vrsto, je bila stvar že gotova, in silno klavarno in potrto je še on zdihi »da«. Stegel bi bil skoro znak pade, ko je slisal in gledal to verolomnost, kajti liberalci so bili vladi in Nemcem najtrdnjše obljubili, da bodo glasovali proti vsakemu nujnemu predlogu. Siloviti pritisk katoliško narodnih poslancev je vrgel nemško liberalno zvezo iz tira: Dr. Tavčar je prevzel zdaj v »Narodu« nalogo, da spravi koleselj zopet nazaj na cesto. Ginljivo dokazuje, kako je ta predlog baronu Heinu samo »utrdil stališče«, da je bila to le obstrukcijska nagajivost, samo »doneče fraze« itd. Narodno napredna stranka ima lepega voditelja! Edino dobro, kar je storila zadnja leta, še to ji podira njen voditelj. Tako očitno v vladni službi »Naroda« še nikoli ni delal. Radovedni smo, kaj bo dr. Tavčar zato dobil od barona Heina! Se bolj radovedni smo pa, koliko časa bo narodno-napredna stranka trpela takega voditelja! V deželnem zboru je ves narodno-napredni klub glasoval za predlog, iz katerega se zdaj dr. Tavčar norčuje. Ali ne boste izvajali posledic? Ako ste možje, morate vedeti, kaj vam je storiti proti političnemu piccolu barona Heina!

»Žre, žre, žre!« piše »Narod«. Seveda žre »katoliška obstrukcija«. Tako se laže glasilo izdajavcev; češ da je »katol. obstrukcija« požrla bednemu prebivalstvu 75.000 K podpore, predlaganih od finančnega odseka. Res, gospoda okoli »Naroda«, vi od laži živite! Kajti znano je, da je podpora predlagal dr. Susteršič v znesku 150.000 K. Da pa predlog ne pride v dež. zbornico, kdo je kriv, kakor slovenski liberalci, ki so s svojim glasovanjem proti baronu Heinu zakrivali zaključeno deželne zboru? Vi, ki v »Narodu« zdaj objekujete to svojo pregreho, stopite vendar k svojemu prijatelju baronu Heinu in izprosite, da bo deželni zbor zopet sklican in da bo mogel skleniti podporo! Katoliške obstrukcije sploh ni bilo. Mi imamo le vladno obstrukcijo, ki bo trajala toliko časa, dokler Tavčar in Schwegel ne zlimata zopet počenega obroča. In ta vladna obstrukcija je »požrla« bednemu prebivalstvu 75.000 K. A tega glasilo nemško liberalne klike ne sme povedati narodno-napredni stranki, da se jej ne bi odprle oči in da naprednjaki ne zvedo, kaj se godi za njihovim hrbtom.

Slavnost blagoslovljenja zastave Katoliškega društva za delavke v Ljubljani in 10. letnica ustanovitve tega društva bo prihodnjo nedeljo. Bratska društva, počastite z obilno udeležbo to slavnosti! — Kakor čujemo, odpošlje slovensko goriško delavstvo k slavnosti deputacijo s svojo društveno zastavo.

Upravna Mirne je večinoma končana. Včeraj se je vršila na lici mesta kolavdacija. Vlado je zastopal stavbeni svetnik g. Bötz, deželo pa dež. odbornik gosp. Povše in višji inženier gosp. Sbrizaj. Dela so dobro izvršena in že ob zadnji nenavadni povodnji se je pokazalo, da denar za uravnavo Mirne ni vržen v vodo. Treba bode še prekopati nekatere jarke in uravnati strugo v gorenjem koncu proti vasi Mirni.

Blaznica in obstrukcija. Neko notranjsko liberalce je v četrtek v »Narodu« prodajalo svojo »modrost« glede katol. narodnih dež. poslancev. Objavilo je tudi dopis ravnateljstva dež. blaznice, ki se glasi: »Nikakor ne morem sprejeti umetelne l. l., ker so vsi blaznični prostori prenapolnjeni, da moram še odklanjati sprejem akutnih slučajaev, ker tudi dež. odbor zaradi obstrukcije glede tega nujnega vprašanja ne more ničesar storiti.« — Vprašamo najprvo nemški dež. odbor, ali on odobruje, da posamezni deželni uradniki javno v svojih uradnih dopisih kritikujejo delovanje dež. poslancev? Ako ne, kaj hoče ukreniti proti tej — arogantnosti? Dalje vprašamo: Ali glavni dež. odbor res le zaradi obstrukcije ni mogel ničesar storiti glede razširjenja blaznice? Kolikor se spominjamo, je deželni zbor dne 28. grudnia 1898 dovolil 45.860 gld. ali 91.720 K za razširjenje blaznice na Studencu in razne poprave; dne 3. maja 1900 pa še 2000 K za neke manjše naprave v blaznici. Od tedaj do danes dež. odbor dež. zboru glede blaznice ni predložil drugega, nego redne računske zaključke in proračune, v katerih ne najdemo nobenih predlogov ali nasvetov glede razširjenja blaznice. Če torej v blaznici ni dovolj prostora, temu ni kriva obstrukcija, marveč drugi faktorji. Zato najodločneje grajamo, da nekateri dež. uradniki v uradih in uradnih dopisih nasproti strankam prodajajo svoje neslane opazke glede obstrukcije. Dež. odbora dolžnost pa je, da to najodločneje prepove!

— **V tržaški blaznici** so dobili pogrešano Pavlino Hrovatin iz Trnovskega na Notranjskem.

— **Postojnsko jamo** je obiskalo 11 častnikov angleškega bojnega brodograd, ki se mudi sedaj v Trstu.

— **Umrli** je v Ratečah pri Zidanem mostu trgovec gosp. I. Koschel, star 81 let.

— **Napad** Janeza Kapusa, posestnika iz Studence pri Lescah, je na Bledu, ko je vozil premog v Bohinj, neznan človek napadel in ga s kolom udaril po glavi. Kapus je težko ranjen.

— **Velik požar.** Ogenj je 16. t. m. na Razdrtem uničil hiše in mala stavbinska poslopja Antonije Dolenc, Franca Junca, Janeza Ogrizeka, Alojzija Durjava, Karola Krušiča in Marije Stebil. Gasile so tri požarne brambe. Škode je 14.300 K, savarovalnica znaša 4290 K.

— **Sladkor** je postal cenejši za 4 v. pri vsakem kg.

— **Parnik z izseljenci v Ameriko se je potopil?** Iz Reke poročajo: Tu se govori, da se je parnik »Utonia«, ki je prejšnji teden zapustil reško luko z 2200 izseljenci v viharju ob španskem obrežju potopil.

— **Iz maščevanja.** Anton Kuder iz Riče pri Postojni je služil za hlapca pri nekem gospodarju v Sinadolih. Ker ni hotel delati in ker je naredil gospodarju več škode, ga je gospodar odpustil iz službe. Kuder ni čakal zadnjega dneva odpovedi, nego je še tisti dan zahteval denar in izstopil. Hodil je potem nekoliko časa po oni okolici, kar mu pade neki dan v glavo, da se mora še nad svojim bivšim gospodarjem maščevati. Sel je neko noč na polje ter mu poruval vse zelje, potem jo je krenil še na veliki sadni vrt ter porezal vse sadne cepe, tako da ima gospodar veliko škodo. Naznanil je celo stvar orožnikom, kateri so Kudra aretirali.

— **Vseslovanski časnikiški sestanek v Ameriki.** Vseslovanski časnikiški sestanek, kateri se je vršil v Sanct Louisu, Mo., se je zaključil. Prisostvovali so mu zastopniki vseh slovanskih narodnosti, edino Slovencev in Srbov ni bilo navzočih. Zborovalci so enoglasno sprejeli sledečo resolucijo: 1. Slovanski časnikiški naj opuste v listih vsako osebno politiko, kajti kritizirati se zamore samo politično delo, ne pa ozebe. — 2. Slovanski časnikiški si morajo šteti v svojo prvo dolžnost med ljudstvom širiti vse slovansko idejo ter delovati na to, da se Slovani povsod združijo in medsebojno ne glede na posamezne slovanske narodnosti, organizirajo. — 3. Vsako leto se izda skupni vse slovanski koledar. Praznik sv. Cirila in Metodaja naj se obhaja povsod, kjer bivajo Slovani.

— **Smola Julija pl. Vesteneka v Ameriki.** Izraelnska oblast v N. Y. rku je suspendirala slovanske tolmache Julija pl. Vesteneka na Ellis Islandu. Bija je crepal neko ubogo žensko doč o Ameriko za en dolar. Na mesec ima svojih sto dolar. plače. Vesteneka so že večkrat sumili sličnih prestopkov. Je pa žalosten vitez, ta Vestenek tudi v Ameriki!

— **Slovenske novice iz Amerike.** Hitra smrt. V Weier City Kans je król s toliko silo prijel 26 let starega Slovenca Frana Obreza z Vač pri Litiji, da je bil takoj mrtev. — Novo slovensko cerkev bo 26. oktobra posvetil mil. g. škof Jakob Trobec. — G. Ivan Jager, naš znani arhitekt v Minneapolu, je dogotovil načrte za nemško cerkev sv. Bernarda v St. Paulu. Cerkev bo velika sgrada. — Slovenska indijanska misijonarja p. Simon Lampe in p. Roman Homar sta si menjala svoje misijonske postaje. Prvi gre v Cluquet Minnesota, drugi od tu v Beaulieu, kjer je bil do zdaj p. Lampe.

— **Nova kapelica.** Na Rudnem v selški župniji so vneti vaščani sezidali krasno novo kapelico. Slike na presno je res umetniško, za smerno ceno, v splošno zadovoljnost izgotovil Alojz Subić; kip Matere Božje je pa iz marmorja lepo izklesal podobar Peteršek. Dne 15. t. m. je blagoslovil kapelico dr. Krek. — S škofovim dovoljenjem je bila tudi božja služba v nji, pri kateri se je zbrala ogromna množica ljudstva.

— **Trgatev v Istri.** Piše se nam: Dočim se čita o velikih povodnjih v drugih krajih, imeli smo v srednji Istri le malo dežja, tako da so potoki skoraj suhi. Po suhem potoku je tudi jesen suha. Vinska trgatev obnesla se je v naši okolici kakor sploh v Istri prav dobro; po količini je sicer zaostala za lansko, a po kakovosti jo mnogo nadkriljuje. In vino je edini poljski pridelek, od kojega upa tukajšnji kmet utržiti nekaj denarja za vsakdanje potrebe. Cena je sedaj od 15 do 18 novčičev. Zunanji trgovci se ni bilo, kupili so le domači prekupci v Pazinu in Pulju manjše količine, ker niso mogli zadosti grozdja dobiti. Prošla leta so namreč nakupili mnogo grozdja in s tem pripravljali vino — po volji v manjši ali večji meri — in tako ceno pristnemu vinu kvarili. Letos so se pa vinogradniki v toliko spametovali, da so večinoma vino sami pripravili. Slovenski vinotroci imajo toraj lepo priložnost, da napolnijo svoje kleti z dobro, sladko kapljico! — Dalje se nam piše iz Kaščege pri Pazinu, da imajo ondi izvrstno belo vino. Kupujte le pri kmetih!

— **Nesreča.** Z Reke na Dolenjskem se nam piše: Posestnik Alojzij Hostar iz Zabukovja je po nesreči zadel svojega šestletnega sina Jožefa z gnojnimi vilami v glavo. Deček je umrl vsled otrpnenja možganov. Oče je namreč kidal gnoj in ga metal iz hleva, ko je sinček pritekel mimo vrat. Imel je samo tega — in še tega je izgubil tako nesrečno.

— **Javna predavanja o higijeni** premogarjev in njihovih boleznih, s posebnim ozirom na glistavost (Anchylostomiasis), bode pričel dne 6. novembra v poslopju ljudske šole na Toplicah pri Zagorju ob Savi okrožni zdravnik dr. Fran Zarnik. Predavanja bode vsako nedeljo ob 8. uri zjutraj.

— **Umrli** je na Opčinah g. Ant. Skerlavaj v 79. letu svoje dobe.

— **Občinske volitve v Zagrebu** bodo sredi meseca novembra.

— **Električna luč v Trbižu.** V Spod. Trbižu napravijo tovarno elektriko, ki bo tudi Gorenji Trbiž prestrebvala z elektriko.

— **Jecanje.** Opozorjamo naše cenjene čitatelje na oglas »Jecanje« ker se nudi lepa prilika, da vsi oni, ki so bolni na glasu, z malimi troški ozdravijo. Tečaj bo trajal kake 2—3 tedne.

— **25 000 kron** znaša glavni dobiček loterije za vojaški spomenik. Opozorjamo cenjene bralce, da se vrši zbiranje nepreklicno 12. novembra 1904 in da je čisti dohodek te loterije namenjen podpore potrebnim, dela nezmožnim bojevnikom, njih vdovam in sirotam.

Ljubljanske novice

Ljubljanski občinski svet

je imel včeraj zvečer izredno sejo. Seji je predsedoval g. župan Ivan Hribar. Po naznanilih predsedstva odstopi g. župan predsedništvo g. podžupanu dr. Bleiweisu in poroča o neki nujni

pokopališki zadevi.

Pekazala se je namreč potreba razširiti poljsko pot, ki vodi od Martinove ceste do novega pokopališča. Ker se pa pokopališko upravitelstvo ni udalo, da bi to izvršilo na svoje stroške, in zahtevalo, da mestna občina odstopi za to potreben svet. Da bi tudi cerkev in gospodarska poslopja stala na južni in ne na zahodni strani pokopališča, kakor se je mislilo prvotno, je potrebno kupiti od g. Janeša zemljišče. Zadeva so se pogajanja z g. Janešem, ki početkom ni bil za dovoljen prodati svet, ker ima tam že 2000 hmejev h trt. Se po daljših pregajanjih je bil pripravljen prodati svet po 5 gld. m². Ker je ta cena visoka, so se še enkrat vršila pogajanja in končno je g. Janeš rekel, da odstopi svet, če dobi zanj še enkrat toliko sveta. Včeraj dopoldne se je pa po posredovanju g. župana na Ježici posredilo izve deti, da je posetnica Marijana Anžinova iz

Tomačevega voljna prodati primeren svet po 3 K m². G. obč. svetnika Turka je naprosil župana, da se je šel z Anžinovo pogajati in končno sta se dogovorila, da odstopi mestni občini svoj svet po 1 K 72 h m², torej za 5600 K.

Župan predlaga, naj se sprejme ponudba g. Janeša in naj se ga poblasti, da izvrši zamenjavo, oziroma nakup sveta.

Gospod dr. Triller proti ver skim pokopališčem.

K besedi se oglasi občinski svetnik go spod dr. Triller, ki izjavlja, da je on na delno zoper prispavanje občin konfesional nim pokopališčem, in naj so katoliška ali protestantska, ker imajo občine premalo pravic pri pokopališčih. A ker so izkušnje drugod dokazale tešavo izpeljati komunalna pokopališča, noče nasprotovati današnjemu županovemu predlogu. Ima pa neko prchnjo do župana. Znano je, da občinskemu svetu ni bilo glasu o kričeih razmerah, ki so vladale na krščanskem ljubljanskem pokopališču, ki so itak znane. Ureditev tega vprašanja kaže, da tiči naša država še globoko v klerikalizmu. Namesto da je pokopališče stvar javne občinske uprave, ki naj bi skrbela za higijeno in saniteto na pokopališčih, je pa država oddajala pokopališča cerkvi, ki ima tako tudi po smrti oblast nad trupli mrtičev. Posebno pomežno je za občine, kadar stavljajo na konfesionalne pokopališke uprave kako zahtevo. Kako postopajo uprave krščanskih pokopališč proti drugače mislečim, vidimo vsak dan. Navadno je stvar taka, da se odkaze drugovercem in samomorilecem kak sramoten, navadno nečeden kotiček. V sedanjih razmerah se lahko vsakemu izmed nas zgodi, da bo na sramoto svoje rodbine pokopan v kak sramoten kotiček. Čudno pri tem je to, da se n. pr. vsakemu bogatemu samomorilecu zmeša in se mu dovoli potem tudi dostojen cerkven pogreb in prostor na pokopališču, a reveži samomorilci dobe pa kak kotiček. To postopanje drastično osvetluje star rek: »Wenn das Geld im Beutel klinget, die Seele in den Himmel springt.« Naprosi župana, naj pri komisijselnih (bravnah) skrbi, da se odkaze na novem konfesionalnem pokopališču tudi pokojnim samomorilecem in drugovernikom dostojen prostor.

G. župan izjavlja, da bo pri kom. obravnava zastopal mnenje obč. svetnika dr. Trillerja. Naznanja nadalje, da je pokopališko upravitelstvo že priznalo dovoliti pokop med katoličani onim drugovercem, katerih rodovine si nabavijo lastno rodovinsko rakev. Pri prihodnj obnavljanah bo pa poizkušal izposlovati, da se določijo na novem pokopališču tudi lepi prostori za samomorilce. Pri glasovanju je obč. svet odobril predloge g. župana, a tudi nasvet g. dr. Trillerja

Poročila personalnega in pravnega odseka.

Ker je koncem septembra t. l. potekla triletna doba upravnega odbora »Mestne hranilnice«, se mora izvoliti nov upravni odbor. Poročevalce g. dr. Stare nasvetuje, naj bi se mesto 10 volilo v ta odbor 12 obč. svetnikov. Obvelja.

V upravni odbor »Mestne hranilnice« so bili izvoljeni: Vincenc Borštnar dr. Gregorij Krek, dr. Josip Kušar, Josip Lenč, dr. Danilo Majaron, Martin Malenšek, Franc Malij, Franc Pavlin, Vaso Petričič, Ian Plantan, Julij Polec, dr. Lovro Požar, Josip Prosenc, Viktor Rohrmann, Anton Svetek, dr. Karol Triller, pl. Ubald Trnkoczy, Franc Trtnik, Feliks Urban, Ivan Velkovrh.

Občinski svetnik dr. Lovro Požar izjavlja, da ne sprejme izvolitve, ker je dobil pri glasovanju le 14 glasov; tudi občinski svetnik g. Lenč izjavi, da z ozirom na odpoved g. dr. Požarja tudi on ne sprejme izvolitve, dasi je dobil pri volitvi 23 glasov. G. župan pa izjavi, da ne vzame na znanje teh izjav, če gospodje nočejo sprejeti izvolitve, naj to naznanijo pisмено predsedstvu. Dosedanjemu upravnemu odboru »Mestne hranilnice« je nato občinski svet izrekel zahvalo, kakor tudi odstopivšemu odborniku g. Francišku Trčku.

V gospodarsko nadzorstvo meščanske imovine je bil namesto umrlega Janeza Gnejzda izvoljen g. Francišek Rakatelj, nadučitelj v pokoju.

Obč. svetnik dr. Triller je poročal o zahtevi posestnice Josipine Selanove za odškodnino radi opustitve Starinarske steze, katero so povodom zidanja Plaučeve hiše zazidali, vsled česar se je čutila Selanova za oškodovano ter je tožila občino do upravnega sodišča. Sedaj je vložila Selanova zopet prošnjo na obč. svet, naj se ji prizna odškodnina 4000 kron in naj se ji povrne 2024/24 kron pravnih stroškov. Poročevalce predlaga, naj se Selanovi devoli odškodnina 4000 kron, a pravnih stroškov ne, ker je imela v tej zadevi tudi občina dokaj pravnih stroškov. Obvelja.

O domovinski zadevi mladoletnih otrok vdove Carmanove se na predlog občinskega svetnika dr. Trillerja dovoli domovinstvo v Ljubljani njenim zakonskim, odkloni njenim nezakonskim otrokom.

O petociji do državnega zbora za ugod

nosti, ki naj se v novem zakonu o železni cah nižje vrste dovolijo za občinske lokalne železnice je poročal obč. svetnik dr. Kušar. Poročevalce naznanja, da je dunajska občina poslala mestni občini ljubljanski nemški dopis o tej zadevi, katerega je pa on prestavil v slovenščino. Poročevalce je predlagal, da se na državni zbor vložijo tozadevna petocija. Obvelja.

O prošnji 71letnega magistratnega sluga Antona Erjavca za upokojenje je poročal g. občinski svetnik Svetek, ter naznanil, da je prošilec 1. avgusta l. 1873. vstopil v mestno službo. Pri odmerjenju pokojnine pa pride v poštev tudi njegova služba pri vojaki, tako, da znaša vsa službena doba Erjavčeva 50 let 7 mes. 13 dni. Predloga, naj se Erjavcu nakaže od januarja l. 1905. letna pokojnina 1200 kron, služba se pa razpiše pričetkom meseca decembra obveljata.

(Konec prihodnjic.)

Predavanje »Slovenske kršč. - socialne zveze«. Včeraj je dokončal dr. Krek svoje predavanje o začetku svobodomiselnosti na Francoskem. Zadnjič je opisal Voltaireja in njegovo deistično strujo; v tem predavanju je pa narisal razvoj ateizma in materializma. Pečal se je s Holbachom, Helvetiusem, de la Mettriejem, Cabanigom; opisal je povstanek in pomen Enciklopedije; podal životopis obh njenih urednikov Diderota in d'Alemberta. Označil e pomen razdružitve jezuitskega reda l. 1773. in v življenju in delovanju I. I. Rousseaua a pojasnil zvezo komunističkih in socialističkih načel s temeljnimi modrosloveskimi zmctami. Prostori so bili natlačeno polni. Vsi navzoči so do konec napeto poslušali. Prihodnjito rek ob pol 8. uri zvečer predava dr. E. Lampe o gibanju »Los von Rom«.

Mestna hranilnica. Kakor čujemo, sta svoj izet p iz ravnateljstva »Mestne hranilnice« pisмено naznanila obč. svetnika gg. Lenč in Velkavrh. Po mestu se z zanimivimi vestmi širijo tudi poročila o nekaterih drugih odstopih.

Znani Podreberšek, ki je za časa stavke pri električni železnici igral čudno protidejavko vlogo, je bil te dni aretiran, ker je mislil, da v pijanosti sme tudi druge ljudi tako nadlegovati, kakor delavce. Razbijal je vinjen po Starem trgu in je ozmerjal tudi policaje. Ako bi si dovolil kak delavec pri električni cestni železnici kaj takega, bi vodstvo proti njemu najstrožje postopalo.

Gradaščice preplavala. Danes zjutraj je Katarini Urh, ko je prala ob Gradaščici pri jezu parketne tovarne perilo, padel v vodo perilnik. Urhova se je stegnila ponj in se preuknila v vodo. Voda je ondi čez meter globoka. K sreči je Urhova znala plavati in je preplavala.

Pobegnil je domobranec Alojzij Kovač. **Mestne tržnice** na Vodnikovem trgu in živila. Kakor čujemo, so načrti za tržnice že izbrani in pride tudi poročilo kmalu v občinskem svetu na razpravo. Umetnost bi bilo pa, ko bi mestni tržni nadzornik potrebne korake storil, da bi se n. pr. živila na trgu ne prodajala na tleh, kamor imajo pristop — psi. Živila bi morala biti tudi pri nas od tal postavljena. Takov vsaj je red po vseh modernih mestih.

Petje na pokopališču o Vseh svetih Na praznik Vseh svetih (torek 1. nov.) popoldne bosta peli pri sv. Krištofu pevski društvi »Slavica« in »Ljubljana« po tri žalostinke. Prvi poje ob 3. uri, ob 4. uri pa »Ljubljana«.

Mednarodna panorama kaže ta teden Lizbono v krasnih podobah. Zanimive so slike procesije s presv. Rešnj Telesom. Za baldahinom se vidi tudi portugalski kralj v belem plašču. Prihodnji teden pridejo na vrsto spomeniki iz cerkve sv. Petra v Rimu.

Aretiral je včeraj policijski nadstražnik Stanovec policijsko preganjanega ključarskega pomočnika Franeta Mlengerja. O tožen je hudo delstva tatvine od okrožnega sodišča v Celju.

V žganjariji prijet Ivan Končan, posestnik iz Dobrove, je pripeljal v Ljubljano voz telje in je prodal. Pomagal mu jo je skla dati delavec Andrej Osredkar iz Pulhovega Grada. Ko sta jo izločila, je Končan odšel in rekel, da pride pozneje po denar. Odšel je tudi Osredkar, a kmalu prišel nazaj in rekel gospodariju, da ga je poslal Končan ki potrebuje takoj 17 kron, katere je res tudi dobil in odšel. Ko je Končan prišel nazaj in zahteval svoto 23 kron, ga je gospodar pogledal in vprašal, če je že pobabil, da mu je pred pol ure poslal po Osredkarju 17 kron. Obvestil je policijo, katera je Osredkarja izsledila v žganjarni na Valvasorjevem trgu in odvzela v zapor.

Izgubil je Ferdinand Sfec, kolaraki mojster, črno denarnico s 3 kronami in 1 terijski listek.

Najdel je sluga Goro v justični palači 40 kron.

Novi odbor »Društvene godbe« je imel dne 14 t. m. sejo, v kateri se je konstituiral kakor sledi: Frid. Pauer, predsednik; Jakob Accetto, podpredsednik; Ma-

tej Čadež, tajnik; Viljem Trtnik, blagajnik; odborniki: Fr. Čuden, Fr. Knific, Ant. Susteršič, Oskar Terglavin Jos. Vlach. — Narodila na godbo sprejema g. Oskar Terglavin na Kongresnem trgu štev. 14 pri tleh.

Veselica viško-glinške čitalnice se je predvčeršnjim dobro obnesla. Program, zlasti obe igri, se je izvršil v zadovoljnost vseh. Tudi materijalni uspeh te veselice je povolien.

Umrli so: Jera Skofic, posestnikova žena, 44 let, Zalokarjeve ulice 12; Marija Vojevc, gostija, 84 let, Tesarske ulice 8; Franja Lenič, delavčeva hči, 10 mes., Illova 7; v bolnici: Jakob Košir, gostič, 60 let; Elija Veličko, delavec, 23 let; Iv. Pavlin, dninar, 60 let; Ivan Kosec, ključ. pomočnik 60 let.

Razglas nabornikom. Mestni magistrat ljubljanski glede rednega nabora leta 1905. nastopno razglaš: 1. Vsini v Ljubljani stanujočim, leta 1882, 1883 in 1884. rojenim mladeničem, ne glede na njih rojstni in pristojni kraj, se je tekom meseca novembra 1904 pri uradu k zabeleži zglasti. 2. Mladeničem, ki nimajo domovinstva v Ljubljani, je prinesiti s seboj dokazila o starosti in pristojnosti. 3. Zadašno odsotne ali bolne mladeniče smejo zglasti stariši, varuhi ali drugi pooblaščenici. 4. Onim, ki si hočejo izprostiti kako v §§ 31, 32, 33 in 34 vojnega zakona navedenih ugodnosti, je po predpisu opremljene prošnje vložiti meseca januarja ali februarja 1905 pri podpisnem mestnem magistratu, najkasneje pa na dan glavnega nabora pri naborni komisiji. 5. Onim, ki žele, da se jim dovoli nabor izven pristojnega okraja, je o priliki zglastitve vložiti opremljene prošnje; obenem pa lahko oglaš in izkažejo pravico do kake v §§ 31, 32, 33 in 34 vojnega zakona omenjene ugodnosti. 6. Sinovom vojaških oseb službeih v dejanski službi in onim mladeničem, ki so nameščeni pri vojni opravi (vojni mornarici) in so v nabornih letih, se je ravnotako zglastiti. 7. Kdor zanemari dolžnost zglastitve, in sploh iz vojnega zakona izvirajoče dolžnosti, se ne more opravičevati z izgovorom, da ni vedel za poziv ali pa za dolžnost, katere mu nalaga vojni zakon. Naborniki, ki opuste zglastitve, ne da bi jih pri tem cvirala kaka nepremagljiva ovira, so krivi prestopka in se kaznujejo z globo 10 do 200 kron ali pa s primernim zaporom. — Magistrat deželnega stolnega mesta Ljubljane, dne 7. oktobra 1904.

Umrli je Silvo Dimnik, učenec V. razreda na I. mestni ljudski šoli, sin g. nadučitelja Jakoba Dimnika.

Slovensko gledališče. Včeraj so peli opero »Hilfmannove pripovedi«. Ker opero v petek še ponove, priobčimo v soboto oceno.

Koncert društvene godbe vrši se jutri sveder v restavracijskih prostorih Auerjeve pivovarne v Wolfovih ulicah. — Začetek ob 8. uri zvečer. Vstop prost.

Izgrad v gostilni. Pri »Lahu« na Rimski cesti sta popivala včeraj Andrej Jager, slikarski pomočnik in hlapec Gabrijel Hinterschweiger. Nadlegovala sta, ko sta se ga bila že prceji navlekla, natakario in jo začela psovati. Ivan Thel, delavec pri Mateliču, ki je bil tudi v gostilni, se je za zel za natakario. Jager je udaril Thelna po glavi, nakar je Thel zbežal, pustivši v gostilni svojo čepico, katero sta Jager in Hinterschweiger raztrgala.

Književnost in umetnost.

* **»Katoliški Obzornik«.** Vsebinsko ravno kar izidlega IV. zvezka je naslednja: Brezmadežni. (Dr. Aleš Ušeničnik). — Je-li astronomija upravičena tajiti Boga? (Josip Sever). — Stara in nova pota k resnici. (Dr. Aleš Ušeničnik). — Nekoliko misli o »ideji o ril metodski«. (Fr. Ka. Grivec). — Solonoben o Brezmadežni. (Dr. Francišek Ušeničnik). — Naša akademična društva. Ob desetletnici »Danice«. (Dr. Aleš Ušeničnik). Moderna nemška drama. (Eugen Jarc). — Klerikalizem. Pismo slovenskemu akademiku. (Dr. Aleš Ušeničnik). — Slovetvo. — To in cnc.

Razne stvari.

Najnovejše od raznih strani.

Pobegli naučni minister Nasi in njegov tajnik Lombardo sta skrita v Tunisu. — Požar. V judovskem oddelku Breoklina je zgorela neka hiša. Vsled požara so se zadržale štiri osebe in 15 je bilo ranjenih. — Umor. V nekem sškem kraju ob avstrijski meji so našli 14. t. m. mrtvo truplo 17letne deklice. Izvršil se je umor. — Defraudant Taussig — na morju. Policijska direkcija na Dunaju je dobila obvestilo od avstro-ogrškega konzulata v Marzili, da se

Ljubljana

Cene nizke!

Ernest Hammerschmidt-a nasl.

Madile, Wutscher & K^o.

trgovina z železnim in kovinskim blagom.

Največja izbira
nagrobni križevin sploh vseh v železnino spadajočih
predmetov. 17 0 3-3

Valvazorjev trg 6.

Postrežba solidna!

1122 100-32

Zahtevajte

brezplačno in franko
moj ilustrirani cenik z več
ko 600 podobamiur, zlatega in srebrnega blaga
in godbenih reči
Hanns Konrad
tovarna za ure in izvozna trgovina
Most št. 955, Češko.

gld. 250.

Prava amer. nik. remontr-ura s sidro,
sistem Roskopf patent v trpežnem futralu
iz jelenovega usnja z eleg. veržico iz nik.
Uja in privezkom, komad

Hiša

s staro gostilno, skladiščem in
hlevi za konje v *Florijanskih*
ulicah **proda se**
pod ugodnimi pogoji. — Poja-
nila dajé: 1728 3-2Koncesionirana pisarna
Jos. Perhauc-a
Ljubljana, Dunajska cesta št. 6.

Kletarica

na račun

se sprejme za novo krasno
urejeno ljubljansko re-
stavrarijo, katera se v
kratkem odpre.Gospodične, katere so v stroki spretne
in zanesljive, večje slovenskega in nemškega
jezika, naj se osebno ali pismeno s prilo-
ženo fotografijo oglasijo pri **Alojziju**
Rasbergerju, restavraterju v Ljubljani,
sv. Petra nasip 37, poleg jubilejnega mostu.
1761 3-2

Istrska vina

lastnega pridelka,

= nova, =

muškateljec, belo, rdeče in te-
ran. Specialiteta: belo vino za sveté
maše.Dobiva se edino-le pri pridelovalcu in
lastniku vinogradov **Antonu Ferlan di**
Giorgio, Rovinj Istra. 1583 20-9

„Hotel Balkan“ - Trst

1725 10-4 Piazza della Caserma (Narodni Dom)

3 minute od južnega kolodvora in poleg pošte s 60 moderno opremlje-
nimi sobami.

Restavrarija — Dunajska kuhinja — Kavarna

Za goste hotela posebna restavrarija v 1. nadstropju.

Dvigalo.

Električna razsvetljava.

Kopališča.

Shajališče tujcev.

Žrebanje nepriklicno

= 12. novembra 1904. =

Glavni dobitek

= kron 25.000 kron =

Srečke vojaškega spomenika
à 1 krono

priporoča

J. C. Mayer, Ljubljana.

1753 2 Dobitki obstoje iz efektov in se ne izplačajo v denarju.

1680 6-5

Žalni klobuki

elegantni in po najnižjih cenah.

Nagrobne vence

in

frakove za vence

v največji izberi priporoča

Karol Recknagel, Mestni trg 24.

Ne prezreti!

Kdor želi biti postrežen z dobrim, pristnim blagom pod solidnimi cenami, obrne naj se na že
dolgo obstoječo, slehernemu znano trgovko

Franc Čuden,

urar in trgovec z zlatino in srebrnino, delničar družbe prvih tovarn „Union“-ur v
Ženevi in Bielu v Švici, zalagatelj c. kr. dofenjske železnice, trgovina s kolesi in
šivalnimi strojiLjubljana, Prešernove ulice, nasproti frančiškanskega samostana.
Filijalka: Glavni trg nasproti rotovža.Posebno priporoča pristne prave, osebno v Švici nakupljene žepne ure, dalje vsako-
vrstne stenske (pendel) ure z donečim bitjem v krasno izrezanih omaricahNajvečja zaloga **briljantov**, na katere slavno občinstvo posebno opozarja
gledé izbire, ker so v zalogi od 25 gld. do čez tisoč goldinarjev, vdelani v različnih
oblikah (fazonah), torej lahko izvolite kaj ugodnega.

Ne pretirane cenel

Dalje priporoča bogato sortirano zalogo v pravem ali ohina srebru na-
mizno opravo (Besteck), garniture v krasnih skrinjicah, kakor tudi druge iz
china srebra izdelane vsakovrstne stvari v najmodernejših oblikah **Jako pri-
merna in porabljiva splošna darila.**

Ceniki zastoj in poštnine prosti.

265 40

Št. 918

Razpis.

1759 3-2

Mestna občina v Črnomlju razpisu e

službo knjigovodje mestne hranilnice,

ki se ima ustanoviti.

Letna plača 1600 K, varščina 1000 K. S pomnoženjem prometa se plača višje.

Ponudbe se naj staviše mestnemu županstvu v Črnomlju do 15. novembra 1904.

Mestno županstvo Črnomelj,

dne 16. oktobra 1904.

Župan:

Janko Puhek.

Priporočam slavnemu p. t. občinstvu svojo

veliko zalogo

zlatnine, srebrnine, ~
briljantov, diamantovin drugih v mojo stroko spadajočih stvari po
najnižjih cenah.Za mnogobrojen obisk se najuljudneje priporoča
s spoštovanjem 1643 27-6

Harol Hošak, zlatar

Ljubljana, Prešernove ulice šte. 5,

založnik c. kr. avstrijskih državnih uradnikov.

Kmetiska posojilnica ljubljanske okolice

registrovana zadruga z neomejenim poroštvo

v lastni hiši

v Ljubljani

v lastni hiši

na Dunajski cesti št. 18, na vogalu Dalmatinovih ulic

obrestuje hranilne vloge po

23 104-82

4 1/2 %

brez odbitka rentnega davka, katerega posojilnica sama za vložnike
plačuje.

Uradne ure od 8.—12. in od 3.—4. ure popoldne.

Hranilne vloge sprejemajo se tudi po pošti in potom hranilničnega urada.

Upravno premoženje kmetске
posojilnice znaša K 5,245.845'40.

Stanje hran. vlog K 5,089.883'14. Denarni promet K 23,806'306'40. Stanje rez. zaklada K 98.238'41.

Varnost hranilnih vlog je tudi zadržana po zadružnikih.

Poštno-hranilničnega urada št. 828.406. — Telefon št. 185

Nakup in prodaja

vankovrstnih državnih papirjev, srečk, denarjev itd.
Kavarevanja za zgube pri žrebanjih, pri izžrebanju najmanj-
šega dobitka. — Promete za vsake žrebanje.
Kulturna invarijev naročil na borzi.

Menjarična delniška družba

„MERCUR“

I., Wolfzelle 10 in 13, Dunaj, I., Strebelgasse 2.

Pojasnila v vseh gospodarskih in finančnih
stvarih, potem o kurzi vrednostih vseh spekulacijskih
vrednostnih papirjev in vestni nasveti za dosego kolikor
je mogoče visokega obrestovanja pri popolni varnosti naloženih
glavnih. 134 387